

Ikt. szám: 228-3/2017.

GYERMEK- ÉS IFJÚSÁGVÉDELEM

A SZÉKESFEHÉRVÁRI EGYHÁZMEGYE SZABÁLYZATA

LELKIPÁSZTOROK ÉS MUNKATÁRSOK SZÁMÁRA

Az egyház fájdalommal veszi tudomásul, hogy társadalmunk egyre veszélyeztetettebb tagjai a kiskorúak és a sebezhető nagykorúak. Mindez alapján veszélyezteti a családot, a közösséget és az Egyház alapját jelentő bizalmat. Intézményeink elkötelezettek a **személy tisztelete** iránt, ezeket olyan támogató környezetet kell teremteni, amely védelmet ad a kiskorúaknak és a sebezhető nagykorúaknak minden pszichikai, szexuális és fizikai visszaéléssel szemben.

A preventív lépések mellett ezen útmutató együttérzéssel és minden segítséget megadva fordul a sértett kiskorúak és a sebezhető nagykorúak felé. Lelkipásztori segítséget kell nyújtani azoknak is, akiket sértő magatartással vádolnak. Jelen szabályzat nemcsak világos kereteket, hanem pozitív iránymutatást is kíván adni a lelkipásztori és a nevelési munka minden területén.

BÁNTALMAZÁSI ESETEK MEGELŐZÉSE

Etikai és szakmai kódex

A Székesfehérvári Egyházmegye intézményeihez kapcsolódó munkavállalók és egyéb jogviszony alapján munkát végzők nemcsak az állami törvényeket, jelen szabályzatban lefektetett alapelveket és a keresztény erkölcs normáit kell messzemenően betartaniuk és betartatniuk, hanem jelenteniük kell ezen szabályok megsértését. Minden érintett legyen tisztában ezen szabályokkal és működjön együtt ezek megvalósításában.

1. Bevezető

A gyermekvédelmi jogszabályok szellemében abszolút tiltott és megengedhetetlen dolog a másik személy bántalmazása, testi fenyegetése, megalázása. A bántalmazás köre nem szűkül le a szexuális természetű bántalmazásra, az elhanyagolásra, a fizikai és a lelki bántalmazás is tiltott viselkedésforma.

1.1 Preventív tájékoztatás a fiatalokkal foglalkozóknak

- a) A továbbképzések részeként minden érintettet **tájékoztatni** kell a jelen szabályzatban foglaltakról, és fel kell készíteni őket a kiskorúak és a sebezhető nagykorúak védelmére. A tájékoztatás az **intézményvezetők** bevonásával történik, akik egyben felelősek a jelen szabályzatban foglaltak betartatásáért, annak ellenőrzéséért.
- b) Az intézményvezetők **munkaköri leírásának** részévé kell tenni a kiskorúak és a sebezhető nagykorúak védelmével kapcsolatos szabályok betartását és betartatását. Az érintetteknek aláírásukkal igazolniuk kell, hogy megértették és megtartják ezen szabályokat.
- c) A papságra készülők képzésének részeként sort kell keríteni a kiskorúak és a sebezhető nagykorúak védelmével kapcsolatos szabályok ismertetésére.

Az **esperesek** feladata a papság tájékoztatása a kiskorúak és a sebezhető nagykorúak védelmével kapcsolatos szabályokról, a tájékoztatás határideje jelen dokumentum hatályba lépését követő hat hónap.

- d) Tudatosítani kell az érintettekkel, hogy minden ilyen viszony egyenlőtlen kapcsolatra épül, ahol a kísérő személy és a segített közti hatalmi különbséget figyelembe kell venni.

1.2 Fogalmak

- a) **Érintettek:** Az oktatói, nevelői, ifjúsági és lelkipásztori munka nagyon sok résztvevőt érint. Az alábbi alapelvek vonatkoznak az egyházmegyével, a plébániákkal és az intézményekkel munkaviszonyban, valamint egyéb munkavégzésre irányuló jogviszonyban állókra, így a lelkipásztorokra, a munkatársakra, megbízással ideiglenesen foglalkoztatottakra, valamint az önkéntesekre (alkalmilag segítő nagykorú diákok, öregdiákok, szülők, illetve a formális szolgálatban lévő önkéntesek).
- b) **Kiskorú:** Az egyházmegyei intézményekhez tartozó, ott megforduló, illetve közvetett, és/vagy közvetlen módon egyházmegyei szervezésű programon/rendezvényen részt vevő, 18 év alatti fiatal.
- e) **Sebezhető felnőtt:** 18 év feletti személy, aki fizikai vagy mentális korlátai miatt kiemelten sebezhető lelki, fizikai vagy szexuális visszaélés által.

2. Határhelyzetek és tiltott esetek

2.1.1 Pszichológiai kapcsolat

A nevelési szituáció és általában az ifjúsággal végzett munka rengeteg lehetőséget ad pszichológiai bántalmazásra, megalázásra - nem egyszer a szigorúság és következetesség torz értelmezésével.

2.1.2 Tiltott viselkedések

1. A teljesítmény értékeléséhez fűzött *gúnyos* kommentárok, megjegyzések, metakommunikációs megnyilvánulások.
  2. Feladatok adása során megalázó helyzetek teremtése vagy az ilyen helyzetek megalázó kihasználása.
  3. Ruházkodáshoz, viselkedési formákhoz fűzött *gúnyos* kommentárok, megjegyzések.
  4. Erotikus érzelm bármilyen kimutatása kiskorúval szemben.
  5. Zaklatásnak, és így tiltott viselkedésnek számít bármilyen túlzott szexuális jellegű figyelem, amely a másikban félelmet és rossz közérzetet kelt. (Ide tartozik a nemiségre vonatkozó minden degradáló megjegyzés vagy tett.)
  6. A „Cyberbullying” bármely formája, amelyek az információs eszközök alkalmazásával (E-mail vagy sms üzenetekkel, weboldalakon, közösségi oldalakon, blogokon vagy más módon) tudatosan, ellenséges magatartással igyekszik másoknak ártani.
  7. Olyan filmek, videók vetítése, amelyek alkalmas az adott korosztály fejlődését nem megfelelő irányba terelni.
  8. A kiskorú családjára, hozzátartozóira vonatkozó negatív tartalmú, bántó, sértő megnyilvánulások.
  9. **Bántalmazás** tilalma - nem csak fizikai erőszak formájában - történhet fegyelmezési vagy más célból sem.
- a) A kiskorúak egymás közötti bántalmazása is tiltott, megakadályozandó - sőt az is, hogy „nevelési célból” a kiskorúakkal fegyelmeztessék, dresszíroztassák egymást („csicskáztatás”), legyen ez köztük vagy felnőtt asszisztálása mellett.

- b) Tilos a fizikai és/vagy szellemi erőszak bármilyen formájának alkalmazása fegyelmezés vagy megfélemlítés céljából.
- c) Tiltott viselkedés a fentiekén túl a bántalmazás bármilyen formája, eltűrése, támogatása, stb. Tiltott viselkedés, ha olyan médiahatásoknak tesszük ki, vagy engedjük kitenni a kiskorút, amelyeket a gyermekvédelmi törvény (1997. évi XXXI. törvény) 6. § (6) bekezdése említ, amely szerint a gyermeknek joga van ahhoz, hogy a médiában fejlettségének megfelelő, ismeretei bővítését segítő, a magyar nyelv és kultúra értékeit őrző műsorokhoz hozzáférjen, továbbá hogy védelmet élvezzen az olyan káros hatásokkal szemben, mint a gyűlöletkeltés, az erőszak és a pornográfia. Természetesen ebben az esetben sem mindegy, hogy mennyi idős a kiskorú, milyen céllal és milyen társaságban néz meg egy filmet, vagy ilyen jellegű alkotást.
- d) A „**bullying**” - fiatalok egymás közötti erőszaka. Történhet ez az ún. csoporterőszak formájában, amikor egy csoport erejével visszaél egy másik emberrel szemben, sokszor a körülállók passzív egyetértését megszerezve, akik maguk nem akarnak áldozataivá válni hasonló eseménynek. Fizikai vagy más megaláztatáshoz kapcsolódó eseményt egyén, csoport, felnőtt vagy maga az intézmény is elkövethet. A fentiekhez kapcsolódó semmilyen forma megtűrése nem elfogadható intézményeinkben és programjainkon.

Tiltott minden „**beavatás**”, amely értelmetlen feladatoknak, megalázó rítusoknak tesz ki másokat.

2.2 Kábítószeres és alkohol

- a. Tilos kábítószer használata vagy birtoklása (nemcsak a kiskorúak jelenlétében).
- b. Tilos alkohol fogyasztása vagy alkohol hatása alatt lenni azon időszak alatt, amikor kiskorúak felügyelete van az érintettre bízva.
- e. Tilos alkohol vagy kábítószer megtűrése, engedélyezése vagy kínálása kiskorúaknak.

2.3 Szexuális visszaélés tilalma

Gyermekek elleni szexuális visszaélésnek nevezzük, amikor egy felnőtt arra használja hatalmát és befolyását, hogy egy gyermeket szexuális tevékenységekben - legyen ez akár szóbeli, akár testi megnyilvánulás - való részvételre, vagy annak passzív eltűrése vegyen rá.

Kiskorúval, vagy olyan nagykorúval, aki függőségi viszonyban áll valamelyik lelképásztorral, vagy egyházmegyei intézmény munkatársával, tilos szexuális viszonyba lépni. Figyelni kell arra, hogy a másik személy akkor is szexuális

zaklatásnak érezhet egyes viselkedéseket, érzelmi megnyilvánulásokat, amikor azok csak a barátságosság kifejezései. Minden helyzetben a kiskorú érzékenységét elsődleges szempontként kell figyelembe venni.

2.3.1 A fizikai érintés néhány formájával felnőttek visszaélnek korunkban. Annak érdekében, hogy megtartsuk a lehető legbiztonságosabb környezetet a kiskorúak számára, el kell kerülnünk minden félreérthető viselkedési formát.

- a) Nem elfogadható viselkedés kiskorúval szemben például: szájon csókolás; hosszú és nem megfelelő átölelés; a nemi szervek, mell érintése; szerelmi, erotikus érzelmek mutatása. Tartózkodni kell a kiskorú ölbe vételétől, vagy birkózástól kiskorúval; bármilyen masszázstól kiskorúnak vagy kiskorú által.
- b) Tilos kiskorúak jelenlétében meztelenül mutatkozni, átöltözni vagy zuhanyozni, illetve mást ilyen helyzetben fényképezni. (Nomád táborigénykörülmények esetén, ahol nehéz a térbeli elkülönítés, a vezetők külön időben fürödjenek.)
- e) Tilos pornográf vagy más erkölcsileg vitatható anyagok felkínálása kiskorúaknak. Tilos megengedni vagy kiskorút arra biztatni, hogy részt vegyen bármilyen pornográf jellegű felvételen, vagy ilyet birtokoljon.
- d) Tilos bármilyen szexuális témára koncentrálni beszélgetés kiskorúakkal, a kifejezetten nemi felvilágosító órák és lelkipásztori munka kontextusán kívül.
- e) Tilos szexuális, szerelmi, vagy ahhoz közelítő viszonyba lépni kiskorúval.
- g) Ugyanakkor a **megfelelő barátságos kapcsolat** kimutatása az oktatói és nevelői munka, lelkipásztori tevékenység pozitív része. Az alábbiak erre adnak példát: háton vagy vállon veregetés; kézfogás; a kéz, váll érintése; a vállak átölelése; kézen fogva sétálni kisgyerekekkel: kisgyerekekhez lehajolni átölelésre; kezek átfogása ima alatt; kézrátétel a kiskorú fejére stb. A nevelő legyen tudatában annak, hogy minden fizikai kapcsolatnak - korosztálytól függően – eltérő üzenete lehet. Ennek megállapításához kifejezett figyelemre, a kiskorú ismeretére van szükség. Ebben az esetben a kiskorú, érzékenysége lehet mértékadó.

2.3.2 Tiltott helyszínek:

1. Intézményenként át kell tekinteni, hogy milyen helyiségek átalakítása lehetséges és szükséges a **nagyobb transzparencia megteremtése** érdekében.

(Intézményeinkben a beszélgető szobák legyenek ablakkal ellátva.) Ezért a helyi előjáró illetve az intézményvezető felel.

2. Tilos egyénileg találkozni kiskorúval félreértésre okot adó helyen és körülmények között.
3. Tilos kiskorúval egyedül maradni egy szobában éjszakára. Tilos egy ágyban, egy hálósákban vagy kisméretű sátorban feküdni kiskorúval.

3. Záró rendelkezés

Jelen szabályzat 2017. év június hó 5. napján lép hatályba.

Kelt: Székesfehérvár, 2017. év május hó 30. napján.

Székesfehérvári Egyházmegye képviselőjében:

Spányi Antal

Spányi Antal

székesfehérvári püspök

NYILATKOZAT

Mint a ..... (intézmény neve)

felöltt korú tagja/munkatársa/önkéntese, akikre 18 éven aluli és/vagy sebezhető felnőt van bízva, köteles vagyok minden olyan tudomásomra jutott, bárki által elkövetett cselekményt, amely a 18 éven aluliak és/vagy a sebezhető felnőttesti, lelki, érzelmi, erkölcsi fejlődését veszélyezteti vagy az emberi méltóságát sérti, azonnal jelenteni az érintett intézmény, vagy aktuális program vezetőjének.

Kelt: ....., ... év ..... hó ..... napján.

.....

aláírás